

Badeplasser

Stupesteinen i Lundeåne bakerst i bildet. Foto: Per Einar Lædre

Så snart sommeren hadde kommet til byen meldte behovet for bading seg blant ungene. På 1900-tallet var mulighetene noe begrenset. [Vågen](#) og [Bukte](#) var forurenset og ikke egnet for bading. Under [Varberg](#) lå [Sjøbadet i Solkrone](#), og senere [Sjøbadet ved Fjellparken](#), men disse kostet det penger å bruke og de hadde regulerte badetider.

Av bynære badeplasser var **Lygre** et yndet sted, særlig for ungene på [Mosbekk](#) og i [Lunden](#). Ungene herfra brukte også **Skåradammen**.¹⁾ **Eiebukte** var også en aktuell bynær badeplass.

Ellers var det [Eieåne](#) og [Lundeåne](#) som ga noen muligheter, til tross for at heller ikke disse var fri for forurensning.

I Eieåne var det mulig å bade i **Kvedne**, ved overgangen mellom åne og Fantadammen, på sørsiden av Risholmen. Her sto det ei gårdskvern som hørte til [Hafsøy](#). Det var særlig ungene fra [Hafsøya](#) og Lagård som brukte denne plassen. I Kvedne var vannet ganske rent, i motsetning til det som rant nord om Risholmen og i Eiehølen. Der var nemlig vannet sterkt forurenset av utslipp fra to grisehus og kloakk fra tyskernes leir på Slettebø og deretter fra institusjonen Bakkebø.

Nærmest byen lå **Rennå**, dvs. inntaksbassenget for kraftstasjonen til Ullvarefabrikken (Spinneriet). Den var imidlertid så dyp at en måtte kunne svømme for å kunne bade der. Opp gjennom 1950-årene, etter som området langs Nedre Sandbakkvei ble utbygd og kloakken herfra gikk rett i åne, ble Rennå mindre og mindre brukbar som badeplass for til slutt å bli helt ubrukelig. Det samme gjaldt to mindre dammer i åne, rett ut av [Sandersvingen](#). Disse ble kalt **Rottas** – og det ikke uten grunn.

Lenger opp i Lundeåne, helt ved utløpet fra Slettebøvatnet, var det også ei renne som var utgravd for å øke vanntilførselen til Ullvarens kraftstasjon på bekostning av vannmengden i Eieåne. På sørøst-siden av denne renna lå **Jentedammen**, mens **Guttedammen** lå på nordvest-siden. Disse dammene var grunne høl der en kunne bade uten å kunne svømme, men der Guttedammen var så pass stor at det var mulig å ta noen svømmetak. Mange unger, både jenter og gutter, på [Nyeveien](#) lærte å svømme her. "Manndomsprøven" var å svømme til **Stupesteinen**, en stor stein som lå midt i åne, i overgangen til Slettebøvannet, og der det var så dypt at det var mulig å stupe. En annen dristig øvelse var å la seg drive i den strie strømmen midt i renna så langt ned som en turde og deretter svømme til siden.

Etter at kloakksystemet har blitt utbygd har det blitt mulig å bade de fleste steder i både Eieåne og Lundeåne. Nå er det helst strømforhold og tilgjengelighet som avgjør hvor en kan bade.²⁾

Etter at [Første vannbasseng](#) og [Sandtjødne](#) ble tatt ut av bruk som magasiner i [Egersund vannverk](#)

ble det også lagt til rette for bading der.

1)

Kilde: Einar Egaas: Minner fra Egersund, min barndoms by, s. 61 f; Muntlig overlevering.

2)

Kilder: Muntlige overleveringer

 Egersund byhistoriske leksikon
<https://dalanefolkemuseum.no/leksikon/>
PDF produsert 18.01.2022 02:57.
Artikkelen kan brukes fritt mot kreditering.

Produsert med støtte fra:
Dalane Folkemuseum
Museumsveien 20, 4373 Egersund
<https://dalanefolkemuseum.no>